HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

דחזיא לקטנים והא דאמר רבא [א] אם היתה טלית מוזהבת חולקין ה״נ דפלגי לה הא אפסדוה הא לא קשיא דחזיא לבני מלכים והא דתנן [ב] היו שנים רוכבין על גבי בהמה וכו׳ הכי נמי דפלגי לה הא אפסדוה בשלמא טהורה חזיא לבשר אלא טמאה הא אפסדוה [א] אלא לדמי הכא נמי לדמי אמר רמי בר חמא זאת אומרת [ג] [ב] המגביה מציאה לחבירו קנה חבירו דאי סלקא דעתך לא קנה חבירו תיעשה זו כמי שמונחת על גבי קרקע וזו כמי שמונחת על גבי קרקע ולא יקנה לא זה ולא זה אלא לאו ש״מ המגביה מציאה לחבירו קנה חבירו ° אמר רבא לעולם אימא לך המגביה מציאה לחבירו לא קנה חבירו והכא היינו טעמא [ד] מגו דזכי לנפשיה זכי נמי לחבריה תדע שאילו אמר לשלוחו צא וגנוב לי וגנב פטור [ה] [ג] ושותפין שגנבו חייבין מאי טעמא לאו משום דאמרינן מגו דזכי לנפשיה זכי נמי לחבריה ש״מ אמר רבא השתא דאמרת (א) אמרינן מגו חרש ופקח שהגביהו מציאה מתוך שקנה חרש קנה פקח בשלמא חרש קנה דקא מגבה ליה בן דעת אלא פקח במאי קנה אלא אימא חרש קנה פקח לא קנה ומאי מגו מגו דשני חרשין בעלמא קנו האי נמי קני [ו] האי מאי אם תמצא לומר המגביה מציאה לחבירו קנה חבירו הני מילי היכא דקא מגבה ליה אדעתא דחבריה האי אדעתא דידיה קא מגבה ליה איהו לא קני לאחריני מקני אלא אימא [ד] מתוך שלא קנה פקח לא קנה חרש וכי תימא מאי שנא משני חרשין דעלמא התם [ה] תקינו להו רבנן דלא [ז] אתי לאנצויי הכא מימר אמר פקח לא קני אנא אקני אמר ליה רב אחא בריה דרב אדא לרב אשי דיוקיה דרמי בר חמא מהיכא אי נימא מרישא שנים אוחזין בטלית התם האי קאמר כולה שלי ואנא אגבהתה כולה והאי אמר כולה שלי ואנא אגבהתה כולה אלא מהא דקתני זה אומר כולה שלי וזה אומר כולה שלי הא תו למה לי אלא ממשנה יתירה שמע מינה המגביה מציאה לחבירו קנה חבירו והא אוקימנא [ח] רישא במציאה וסיפא במקח וממכר אלא מסיפא זה אומר כולה שלי וזה אומר חציה שלי הא תו למה לי אלא ממשנה יתירה שמע מינה המגביה מציאה לחבירו קנה חבירו וממאי דבמציאה דלמא במקח וממכר וכי תימא אי במקח וממכר מאי למימרא איצטריך סלקא דעתך אמינא האי דקאמר חציה שלי להוי כמשיב אבידה וליפטר קמשמע לן דהאי [ט] איערומי קא מערים סבר אי אמינא כולה שלי בעינא אשתבועי אימא הכי דאהוי כמשיב אבידה ואיפטר אלא מהא היו שנים רוכבין על גבי בהמה הא תו למה לי אלא ממשנה יתירה שמע מינה המגביה מציאה לחבירו קנה חבירו ודלמא הא קמשמע לן דרוכב נמי קני אלא מסיפא בזמן שהן מודין או שיש להן עדים חולקין בלא שבועה במאי אי במקח וממכר צריכא למימר אלא לאו במציאה ושמע מינה המגביה מציאה לחבירו קנה חבירו ורבא אמר לך מגו דזכי לנפשיה זכי נמי לחבריה: היו שנים רוכבין: אמר רב יוסף אמר לי רב יהודה

שמעית

דחזיא לבני מלכים. לבנים קטנים: **זאת אומרת.** מתני׳ דקתני שנים שהגביהו מציאה קנאוה ויחלוקו וכשמגביה מגביה לדעת שיקנה בה חבירו חציה ש״מ המגביה מציאה כו׳. ולקמיה פריך דיוקא דרמי בר חמא מהיכא מאיזו בבא ממשנתנו הוא למד כן: **ולא יקנה לא זה ולא זה.** וכל הרוצה יחטפנה מידם: **לעולם אימא לך לא קנה חבירו.** היכא דמגביה לא נתכוין לקנות בה כלום. וטעמא אמר לקמן (דף י.) דהוי תופס לבעל חוב במקום כו׳: **והכא.** דקתני במתני׳ שנים שהגביהו מציאה קנו מגו דזכי לנפשיה זכי נמי לחבריה: **תדע.** דאפי׳ אמר לא קנה חבירו היכא דהגביה כולה לדעת חבירו הכא דהגביה לעצמו ולחבירו קני משום מגו: **פטור.** המשלח משלם כפל דקי״ל אין שליח לדבר עבירה להתחייב שולחו אלא שליח דדברי הרב ודברי התלמיד דברי מי שומעין [י]: **ואילו שותפין שגנבו.** והאחד הוציאה מרשות בעלים לדעתו ולדעת חבירו אמרינן בבבא קמא (דף עח:) דחייבין: **השתא דאמרת מגו.** דזכי לנפשיה כו׳ חרש ופקח שהגביהו מציאה קנאוה אע״פ שהגבהה של חרש אינה הגבהה לקנות אלא מפני דרכי שלום כדתנן (גיטין דף נט:) חרש שוטה וקטן יש בהן גזל מפני דרכי שלום אפילו הכי אמר מגו דזכי לנפשיה כו׳: **בשלמא חרש קני דקא מגבה לה בן דעת.** לראשה השני לצורך שניהם וראשו של צד חרש לגבי חרש מיהא הויא הגבהה כדתקון ליה מפני דרכי שלום אלא פקח במאי קני לגבי פקח הוי ראשה שהגביה החרש כמונח על גבי קרקע דהגבהה דחרש לא קניא אלא מדרכי שלום בעלמא: **ומאי מגו.** איכא למימר הכא דקאמר השתא דאמרת מגו אמרינן מגו וחרש אמאי קני הא לא זכי פקח לנפשיה דנימא דזכי נמי לחבריה ולא הויא הגבהה דפקח הגבהה: **אם תמצא לומר.** כלומר אפי׳ אם תמצא לומר המגביה מציאה לחבירו כו׳: **הכא אדעתא דידיה קא מגבה ליה.** האי פיקח: **דלא ליתי לאינצויי.** עם החוטפים מהם: **מהיכא.** מאיזו בבא ממשנתנו קא דייק לומר זאת אומרת: **הא קאמר כולה שלי ואנא אגבהתיה.** והיאך נאמר לא יקנה לא זה ולא זה ויבא אחר ויטלנה והלא כל אחד טוען אני הגבהתיה ואין כאן מגביה מציאה לחבירו ומה יש לו להשיב בשלמא האי שכנגדו המוחזק בה כמוהו אמר לא הגבהת אתה כי אם אני אבל אחר מן השוק מה יטעון: **ממשנה יתירה.** אמרינן דהמגביה מציאה כו׳ ומשום הכי אמרינן יחלוקו דאמרינן שניהם הגביהוה והוה ליה כל אחד מגביה מציאה לו ולחבירו וקני. דאי משום דלא ידעינן הי מינייהו משקר והוה ליה ממון המוטל בספק וחולקין בשבועה משום שלא יהא כל אחד ואחד הולך ותוקף כדאמרי׳ לעיל (דף ג.) הא שמענא ליה מרישא: **להוי כמשיב אבידה.** מדהוה מצי למימר כולה שלי ואמר חציה שלי: **וליפטר.** משבועה: **ממשנה יתירה כו׳.** כדפרישית: **דרכוב קני.** ואע״ג דלא משיכה היא שאינה זזה ממקומה שאין מנהיגה ברגליו: **צריכא למימר.** דהיכא דלקוחה בין שניהם שיחלקוה בלא שבועה: **אלא לאו במציאה.** ואיצטריך לאשמועינן שאין אחר יכול לחוטפה דמגביה מציאה לחבירו קנה חבירו: **ורבא אמר לך.** בעלמא היכא דלא נתכוין המגביה לזכות בה לא קנה חבירו ומשנה יתירה דמתני׳ אשמועינן המגביה מציאה לו ולחבירו קנה אף חבירו דמגו דזכי לנפשיה זכי נמי לחבריה:

שמעית

דחזיא לקטנים. ופריך דטלית מוזהבת לא עבדי לקטנים ול״ג דחזיא לתרווייהו דא״כ מאי פריך מטלית מוזהבת:

ושותפין שגנבו. פי׳ בקונטרס שהוציא לדעתו ולדעת חבירו כדאיתא בב״ק (דף עח:) ואין נראה דהתם בטביחה איירי וטביחה אפי׳ אמר לא וטבח לי חייב דדרשינן (שם דף עא.) תחת לרבות השליח אלא שותפין שגנבו שהגביהו שניהם:

ומאי מגו מגו דשני חרשין. תימה מנלן דלמא תרי מגו לא אמרי׳ דב׳ חרשין דקנו היינו מטעם מגו דזכי לנפשיה זכי נמי לחבריה:

אלא מסיפא זה אומר כולה שלי וזה אומר חציה שלי. אית דל״ג הכא הא תו למה לי דממשנה גופה קא דייק דקאמר חציה שלי והיינו שהגביה עם חבירו ולפי דבריו לא יטול כלום אלא ודאי מגביה מציאה לחבירו זכה ופריך ממאי דבמציאה דלמא במקח וממכר והוא הדין דהוה מצי למדחי דהא דאמר חציה שלי כגון דאמר תפסתיה חציה בידי או הגבהתיה כולה לקנות חציה אבל עדיין היה מדקדק מיתורא דמתני׳ לכך דחי ליה דאפי׳ מיתורא אינו יכול לדקדק ולספרים דגרסי הא תו למה לי י״ל דמשום דמגופא דמתני׳ לא מצי למידק כדפרישית אך קשה אמאי קאמר דלמא במקח וממכר אפילו מיירי במציאה מצי לדחויי כדדחי וי״ל בדוחק ממאי דבמציאה דלהכי לא מוקמת במקח וממכר משום דלא משכחת חידוש אלא במגביה מציאה לחבירו כי נמי איירי במקח וממכר יש חידוש דלא נימא משיב אבידה הוא וה״ה אם מיירי במציאה לא יוכל להוכיח כלום:

מנהיג

עין משפט
נר מצוה

נג א מיי׳ פ״ט מהלכות טוען ונטען הל׳ י סמג עשין לה טוש״ע ח״מ סי׳ קלח סעיף ד:

נד ב מיי׳ פי״ז מהלכות אבידה הל׳ ג סמג עשין עד טוש״ע ח״מ סי׳ רסט סעיף א:

נה ג מיי׳ פ״ב מהל׳ גניבה הל׳ יד סמג עשין עא טוח״מ סי׳ שנ:

נו ד ה מיי׳ פי״ז מהל׳ גזילה ואבידה הל׳ ד סמג עשין עד טוש״ע ח״מ סי׳ רסט סעיף ד:

רבינו חננאל

כיון שהעמיד רב פפא משנתנו דקתני יחלוקו בתפסי לה בכרכשתא דקדק רמי בר חמא ואמר זאת אומרת המגביה מציאה לחבירו קנה חבירו. רבא אמר לעולם לא קנה ומתני׳ היינו טעמא מגו דזכי לנפשיה זכי נמי לחבריה. תדע דאילו האומר לחבירו צא וגנוב לי פטור המשלח דקי״ל אין שליח לדבר עבירה ואילו שותפין שגנבו חייבין ושקלי׳ וטרי׳ בה ואסיקנא דוקיא דרמי בר חמא מסיפא דמתני׳ בזמן שהן מודין או שיש להן עדים כי שניהם ביחד מצאוה ושניהן אגב׳ אגבהוה בכרכשתא חולקין בלא שבועה ש״מ המגביה מציאה לחבירו קנה חבירו דהא תרוייהו מסייעי להדדי בעידנא דמגבהי לה. ורבא אמר לך שאני הכא מגו דזכי לנפשיה זכי נמי לחבריה. וקי״ל כרמי בר חמא והוא דאמר ליה זכי לי דהא ר׳ יוחנן קאי כוותיה ואמר המגביה מציאה לחבירו קנה חבירו ואם יקשה לך הא דתנן היה רוכב על גבי בהמה וכו׳ התם באומר תנה לי ולא אמר זכה לי. היו שניהם רוכבין על גבי בהמה וכו׳.

מסורת הש״ס

א) [לעיל ז.], ב) [לעיל ב.], ג) [לקמן י.], ד) [לקמן ט:], ה) [שבת לג: נדרים פח:], ו) [לקמן ע״ש ב״ק עח:], ז) [צ״ל ליתי], ח) [לעיל ב.], ט) [לעיל ד:], י) [קידושין מב:],

הגהות הב״ח

(א) גמ׳ השתא דאמרי דאמרי׳ מגו:

גליון הש״ס

גמ׳ אמר רבא לעולם. עיין לקמן דף י ע״א תוס׳ ד״ה איתיביה ובנדרים דף ל״ד ע״ב בר״ן ד״ה אמר רבא:

מוסף רש״י

אם היתה טלית מוזהבת חולקין. כלומר אפילו היא מוזהבת חולקים (לעיל ז.). **במקח וממכר.** קניתיה מיד פלוני (לעיל ב.).